GEMEENTE
GORINCHEM

***Informatiebrief van het college - nummer Z/21/714271 D-766443*** Gorinchem, 8 september 2021

Onderwerp: Wensen & bedenkingen initiatiefvoorstel 'Ambtelijke bijstand duaal (in)geregeld'

Geachte leden van de raad,

Op 1 juli 2021 heeft het college het initiatiefvoorstel 'Ambtelijke bijstand duaal (in)geregeld' van de VVD-raadsfractie ontvangen. Conform artikel 47 van uw reglement van orde maakt het college gebruik van de mogelijkheid om hier wensen en bedenkingen op te uiten. In deze raadsinformatiebrief gaan wij hier nader op in.

**Het voorstel**
Het voorstel beoogt door middel van een wijziging en aanvulling van de verordening op ambtelijke bijstand en een verzoek tot het opstellen van beleidsregels:

- het in de praktijk realiseren dat gemeenteraadsleden hun rechten op inhoudelijke ondersteuning kunnen uitoefenen, terwijl de gemeenteambtenaar goed beschermd en met een duidelijke instructie zijn werk kan doen;
- een gedeeltelijke oplossing te creëren voor een onjuistheid in het wetgevingsproces, waarbij is verzuimd om in de Gemeentewet de verplichting op te nemen dat het college nadere regels stelt t.a.v. ambtelijke bijstand.

Het is ten alle tijden goed om kritisch te kijken naar de verordeningen en indien er (zoals bij dit geval) nieuwe informatie aan het licht komt over het verbeteren van onze huidige gemeentelijke regelingen kijken we hier graag naar. Het college heeft hierbij echter wel een aantal bedenkingen.

**Bedenkingen**
Bij de voorgestelde uitwerking van het initiatiefvoorstel willen wij de volgende bedenkingen onder uw aandacht brengen:

- <u>Geen reeds ervaren problemen</u>

  Het college is onbekend met problemen of ongemakken die zouden zijn ervaren in vorige gevallen waarin ambtelijke bijstand is verleend. De vraag die wij daarbij stellen is of met de aanpassing van de verordening een concreet en daadwerkelijk ervaren probleem wordt opgelost.

- <u>Ambtelijke bijstand is reeds vastgelegd in de gemeentewet</u>

  In artikel 33 lid 1 Gemeentewet wordt vastgelegd dat individuele leden van de raad recht hebben op ambtelijke ondersteuning. Daarbij kan onder andere worden gedacht aan ambtelijke ondersteuning bij de redactie van initiatiefvoorstellen, amendementen en moties, tekst en commentaar. Ambtelijke bijstand gaat hierbij over procedurele aspecten bij het opstellen van regelgeving, niet over inhoudelijke ambtelijke bijstand. In de memorie van toelichting op artikel 33 van de gemeentewet staat dat het mogelijk is om op basis van een beleidsnota nadere regels op te stellen, maar deze regels dienen te gaan over de redactie van initiatiefvoorstellen, amendementen en moties, de verstrekking van feitelijke informatie en de wijze waarop een verzoek voor ambtelijke bijstand moet worden gedaan. De

MIX
Papier van verantwoorde herkomst
FSC® C016391
FSC www.fsc.org

medewerkers van de griffie bezitten zelf kennis over deze onderwerpen en hebben hier geen nadere ondersteuning bij nodig. Indien dit wel nodig is, dan is assistentie mogelijk. Er is geen noodzaak voor een beleidsnota, want in voorkomende gevallen kan hulp worden geboden binnen de wetgeving. Bovendien bestaat er al een recht op ambtelijke ondersteuning. Een beleidsnota maakt dat niet anders.

- Juridische juistheid vergt aanpassing initiatiefvoorstel

  In artikel 3 van de bestaande verordening staat de procedure die nu gevolgd wordt voor het verzoeken om ambtelijke bijstand door zowel de griffie als de ambtenaren van het college. Om ambtelijke bijstand duaal goed te regelen, dienen verzoeken tot deze verschillende soorten bijstand op een verschillende manier geregeld te worden. De huidige vorm van het initiatiefvoorstel heeft nog twee aanpassingen nodig voordat het mogelijk is om dit te implementeren.

  I. Het verzoek tot ambtelijke bijstand door de griffie kan, zoals opgenomen in het initiatiefvoorstel van de VVD in artikel 3 van de verordening blijven staan. In het initiatiefvoorstel staat een nieuw artikel 4 dat het college de bevoegdheid geeft beleidsregels op te stellen met betrekking tot de ambtelijke bijstand van de ambtenaren van het college. De huidige procedure hiertoe is in artikel 3 van de verordening opgenomen en moet uit de verordening gehaald worden en in deze nieuw te maken beleidsregels worden opgenomen.

  II. Om dit op een juiste manier te doen, moet ook artikel 3 aangepast worden of (mogelijk met een aanpassing van de tekst) samengevoegd worden met het nieuwe 4de artikel. Het is belangrijk om te voorkomen dat na wijziging van de verordening de procedure voor ambtelijke bijstand van de ambtenaren van het college nog steeds in de verordening is geregeld en daarnaast ook (of misschien net even op een andere manier) in de beleidsregels komt.

- Schaarse ambtelijke capaciteit

  Het wijzigen van een verordening, het opstellen van beleidsregels, het presenteren aan de raad en het verwerken van mogelijke zienswijzen kost ambtelijke capaciteit. De inzet van capaciteit moet in verhouding staan tot de problemen die worden opgelost. Indien met de aanpassing van de verordening geen concreet en daadwerkelijk ervaren probleem wordt opgelost, hebben wij bedenkingen bij het inzetten van capaciteit voor deze aanpassing. Ze gaat immers ten koste van de ambtelijke inzet op andere dossiers.

**Afsluiting**

Wij willen opnieuw benadrukken dat wij blij zijn met een kritische blik op de verordeningen regelingen in de gemeente Gorinchem om zo tot een zo goed mogelijk functionerende gemeente te komen. In deze raadsinformatiebrief hebben we onze wensen en bedenkingen op het initiatiefvoorstel meegegeven. Dit voorstel is geagendeerd voor de raadsvergadering van 23 september waar u hierover kan besluiten.

Burgemeester en wethouders van Gorinchem,

de secretaris, de burgemeester,

Bijlagen: - Initiatiefvoorstel VVD-Gorinchem - Ambtelijke bijstand duaal ingeregeld

## Bijlage A- Voorgestelde verordening gemeente Gorinchem

**Intitulé**

**Vaststelling verordening ambtelijke bijstand gemeente Gorinchem 2020**

de raad van de gemeente Gorinchem;

gezien het voorstel van het fractievoorzittersoverleg d.d. 12 november 2020;

gelet op artikel 33, derde lid, van de Gemeentewet;

B E S L U I T:

De navolgende "Verordening ambtelijke bijstand gemeente Gorinchem 2020" vast te stellen;

### Artikel 1. Definities

In deze verordening wordt verstaan onder:

- Ambtelijke bijstand: bijstand, verleend door onder het gezag van het college werkzame ambtenaren;
- Bijstand: ondersteuning bij het opstellen van voorstellen, amendementen en moties of andere ondersteuning niet zijnde een verzoek om informatie.

### Artikel 2. Verzoek om informatie

1. Een raadslid kan de griffier verzoeken om feitelijke informatie van geringe omvang of om inzage in of afschrift van bij de raad, burgemeester en wethouders of de burgemeester berustende schriftelijke stukken en ander materiaal dat gegevens bevat.
2. De griffier verstrekt zo spoedig mogelijk de verzochte informatie, voor zover deze daarover kan beschikken. Voor zover daarmee niet aan het verzoek voldaan is, verzoekt de griffier de secretaris één of meer ambtenaren aan te wijzen die voor zover mogelijk de resterende informatie zo spoedig mogelijk verstrekken.

### Artikel 3. Verzoek om bijstand

1. Een raadslid kan de griffier verzoeken om bijstand.
2. De verzochte bijstand wordt zo spoedig mogelijk verleend, voor zover dit naar het oordeel van de griffier in redelijkheid kan worden gevergd. Als de griffier de verzochte bijstand niet kan verlenen, verzoekt hij de secretaris om een of meer ambtenaren aan te wijzen die ambtelijke bijstand verlenen.
3. De secretaris weigert het verzoek om ambtelijke bijstand als:
   a. naar zijn oordeel niet aannemelijk is gemaakt dat de ambtelijke bijstand betrekking heeft op raadswerkzaamheden, of;
   b. dit naar zijn oordeel het belang van de gemeente kan schaden, of;
   c. het verlenen van de verzochte ambtelijke bijstand naar zijn oordeel in redelijkheid niet kan worden gevergd.
4. Als de secretaris het verzoek om ambtelijke bijstand weigert, deelt hij dit met redenen omkleed mee aan de griffier en aan het raadslid door (of namens) wie het verzoek is ingediend. De griffier of het raadslid kan de burgemeester verzoeken met de griffier en de secretaris en zo nodig het raadslid in overleg te treden over het alsnog laten verlenen van de ambtelijke bijstand. De burgemeester geeft zo spoedig mogelijk gehoor aan dit verzoek.
5. De ambtenaar die ambtelijke bijstand verleent, houdt de griffier op de hoogte van de vordering van de ambtelijke bijstand.
6. De fractie die of het raadslid dat bijstand vraagt is verantwoordelijk voor de uiteindelijke beleidsmatige keuzes die in een amendement, motie of initiatiefvoorstel worden opgenomen.

### Artikel 4. Beleidsregels ambtelijke bijstand

1. Het college stelt beleidsregels op omtrent ambtelijke bijstand.
2. Deze regels worden door het college vastgesteld, niet eerder dan nadat de raad een ontwerpbesluit hieromtrent is toegezonden en de raad in de gelegenheid is gesteld zijn wensen en bedenkingen ter kennis van het college te brengen.
3. De burgemeester ziet toe op de belangen van de raad binnen de regels, die het college omtrent het verlenen van ambtelijke bijstand heeft gesteld als bedoeld in lid 1.
4. In geval het college de beleidsregels wijzigt, is lid 2 van overeenkomstige toepassing.

## Artikel 5. Geschil over verleende ambtelijke bijstand

- Een raadslid dat niet tevreden is over de aan hem verleende ambtelijke bijstand, kan de griffier verzoeken hierover in overleg te treden met de secretaris.
- Als overleg met de secretaris niet leidt tot een ook voor het raadslid bevredigende oplossing, kan deze de burgemeester verzoeken met de griffier en de secretaris en zo nodig het raadslid in overleg te treden over de aan hem verleende ambtelijke bijstand. De burgemeester geeft zo spoedig mogelijk gehoor aan dit verzoek.

## Artikel 6. Verstrekking informatie over verzoeken om ambtelijke bijstand

Als het college of een of meer leden van het college informatie wensen over een verzoek om ambtelijke bijstand of over de inhoud van verleende ambtelijke bijstand, wenden zij zich daartoe rechtstreeks tot het betrokken raadslid.

## Artikel 7. Intrekking oude verordening

De 'Regeling inzake het verstrekken van ambtelijke bijstand aan de leden van de gemeenteraad' d.d. 12 november 2020 wordt ingetrokken.

## Artikel 8. Inwerkingtreding en citeertitel

1. Deze verordening treedt in werking op de dag na bekendmaking.
2. Deze verordening wordt aangehaald als: Verordening ambtelijke bijstand gemeente Gorinchem 2020 v2.

*Aldus vastgesteld in de openbare raadsvergadering van ..... ..... 2021.*

# Initiatiefvoorstel

Initiatiefvoorstel ingevolge artikel 47 van het reglement van orde voor de vergaderingen van de gemeenteraad van de gemeente Gorinchem

Onderwerp: **Ambtelijke bijstand duaal (in)geregeld**

**de raad van Gorinchem**

**Besluit:**

De verordening ambtelijke bijstand gemeente Gorinchem 2020 aan te vullen met de inregeling van een duale ondersteuning voor de raad. Daartoe;

1. De verordening ambtelijke bijstand gemeente Gorinchem 2020 aan te vullen met een additionele paragraaf, artikel 4, ten behoeve van de beleidsregels ambtelijke bijstand;

2. De verordening ambtelijke bijstand gemeente Gorinchem 2020 aan passen naar de tekst zoals opgenomen in Bijlage A;

3. In navolging van deze wijzigingen het college te verzoeken de beleidsregel(s) op te stellen met daarin in ieder geval;
    a. Waarborging van de rechten van raadsleden op ambtelijke bijstand, zoals beschreven in gemeentewet artikel 33 lid 4 en de verordening ambtelijke bijstand gemeente Gorinchem 2020;
    b. Kadering en instructie(s) voor ambtenaren die worden verzocht om ambtelijke bijstand;
    c. Ontheffing zeggenschap college voor ambtenaren die ambtelijk bijstand verlenen.

4. In navolging van deze toevoeging de volgende stukken aan te vullen:
    a. De ambtsinstructie van de griffier door de gemeenteraad;
    b. Het Reglement van Orde;
    c. Andere stukken die van toepassing zijn op ambtelijke bijstand.

**Aanleiding:**

*Naar aanleiding van het recente onderzoek van dr. Jos W.M.M.J. Hessels MSc. - Advies Ondersteuning Gemeenteraad - augustus 2020.*

*"Voor de gemeenteambtenaar, die momenteel ambtelijke bijstand verleent, is onduidelijk van wie hij zijn opdracht krijgt, aan wie hij verantwoording moet afleggen, bij wie hij terecht kan met vragen en klachten en wanneer zijn opdracht afgelopen is. In de praktijk krijgt hij zijn opdracht van het raadslid (al dan niet met tussenkomst van de griffier en/of de secretaris), legt hij verantwoording af aan het raadslid, maar ook aan zijn ambtelijke chef én aan de portefeuillehouder, is hoogst onduidelijk waar hij terecht kan met vragen over zijn opdracht en is zijn opdracht niet duidelijk omkaderd. Uiteindelijk geeft de VNG modelverordening het laatste woord aan de burgemeester, maar (ook) die heeft niet de bevoegdheid om hierover te oordelen. De spagaat van de ambtenaar is dus nog veel groter dan menigeen verwacht.",* p5. – Advies Ondersteuning Gemeenteraad

De meest vergaande aanbeveling uit dit onderzoek is om een vierde lid toe te voegen aan de verordening ambtelijke bijstand, waarin wordt vastgelegd dat het college van B&W - conform de hun in het eerste lid onder de letter c van artikel 160 van de Gemeentewet toegekende bevoegdheid om regels vast te stellen over de ambtelijke organisatie van de gemeente - regels stelt omtrent het verlenen van ambtelijke bijstand aan de raad en elk van zijn leden.

In de praktijk betekent dit dat ambtenaren zich veilig kunnen voelen wanneer zij voor de raad werkzaamheden uitvoert, doordat deze werkzaamheden los kunnen worden gezien van de werkzaamheden voor het college.

**Overwegingen**

Bij de invoering van het dualisme in de Nederlandse gemeenten in 2002, kwam de verantwoordelijkheid voor en de aansturing van de gemeentelijke ambtenaren (met uitzondering van de medewerkers bij de griffie) volledig bij het college van burgemeester en wethouders te liggen.

Het artikel over de regelgeving omtrent ambtelijke bijstand (het eerste en het derde lid van artikel 33 van de Gemeentewet) werd echter over het hoofd gezien bij de amendering van het wetsvoorstel, waarbij een verplichte raadsgriffier werd ingevoerd en de rest van de gemeentelijke ambtenaren onder het college kwamen te vallen.

De controlerende taak van raadsleden wordt gecompromitteerd wanneer ambtelijke bijstand niet volledig vrij kan werken, als hun toewijding aan de gemeenteraad gedurende de ambtelijke bijstand niet is vastgelegd in door de raad goedgekeurde beleidsregels.

De Raad van Gorinchem constateert daarmee dat de juridische grondslag voor het leveren van ambtelijke bijstand zoals die nu in de Gemeentewet staat geformuleerd niet optimaal is vastgelegd. Dit doordat de gemeenteraad de bevoegdheid heeft daarvoor de regels op te stellen, ofschoon de gemeenteambtenaar onder het gezag van het college valt.

Bij deze verordening dient een beleidsregel te worden toegevoegd, waarin de uitvoering en invulling van ambtelijke bijstand wordt vastgelegd. Deze dient tevens aangepast te worden aan de nieuwe duale verhoudingen ten aanzien van de gemeentelijke ambtenaren. Daarom wenst de raad van Gorinchem deze grondslag te verbeteren door een extra bepaling aan art. 33 Gemeentewet toe te voegen.

Dit in navolging van de eerste recente praktijkuitwerking, per januari 2021, de gemeente Echt-Susteren.

**Beoogde effecten**

- Het in de praktijk realiseren dat gemeenteraadsleden hun rechten op inhoudelijke ondersteuning kunnen uitoefenen, terwijl de gemeenteambtenaar goed beschermd en met een duidelijke instructie zijn werk kan doen;

- Deze verordening kan worden gezien als een deel van een oplossing voor een onjuistheid in het wetgevingsproces, waarbij idealiter de beleidsregel van het college later in de Gemeentewet als verplichting wordt opgenomen;

dhr. N. van Santen MSc.

Fractie VVD-Gorinchem

Bron(nen):


1. https://www.echt-susteren.nl/ambtelijke-bijstand
2. https://www.echt-susteren.nl/file/3278/download
3. https://www.raadopenbaarbestuur.nl/documenten/publicaties/2020/11/05/goede-ondersteuning-sterke-democratie
4. https://www.google.nl/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=&ved=2ahUKEwjXvPfn89DwAhVJB2MBHfdxBKIQFjADegQIBxAD&url=https%3A%2F%2Fwww.raadopenbaarbestuur.nl%2Fbinaries%2Fraad-openbaar-bestuur%2Fdocumenten%2Fpublicaties%2F2020%2F11%2F05%2Fgoede-ondersteuning-sterke-democratie%2FPaper_Jos_Hessels_2020_11.pdf&usg=AOvVaw3N58DqCG1ThPFsCrR1FtRO